

Forum Standaardisatie

Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 96810
2509 JE Den Haag

www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:		Versie	1.0
Betreft:	Overzicht reactie openbare consultatieronde NLRS		
Bijlagen:	<ol style="list-style-type: none">1. Reactie Stabiplan2. Reactie Mark Maas Design3. Reactie Dura Vermeer4. Reactie Demo Consultants5. Reactie Unica6. Reactie BAM		

1. Reactie Stabiplan

Datum
xx 2017

Van: Edwin Schalk
Verzonden: 24 augustus 2017
Aan: Christian Verhagen
Onderwerp: Openbare consultatie NLRS

Christian,

Zoals telefonisch besproken: het expertadvies bevat onjuistheden met betrekking tot de door Stabiplan gepubliceerde European MEPcontent Standard (EMCS; zie <https://www.mepcontent.eu/emcs/>)

- Pagina 5 en 14 vermeldt dat het intellectueel eigendom van de EMCS niet is vrijgegeven. Dit suggereert dat sprake is van een gesloten standaard – dat is het niet het geval. Integendeel: op basis van deze standaard is veel content ontwikkeld en we nodigen iedereen uit (zie pagina 3 van de EMCS) hieraan bij te dragen.
- Gezien het feit dat meer dan 10.000 engineers en meer dan 250 fabrikanten wereldwijd met content gebaseerd op EMCS werken, is hier sprake van een gebruikersstandaard die z'n waarde in de dagelijkse praktijk bewijst. Het is mij een raadsel hoe het expertadvies kan vermelden dat NLRS (waarmee zoals je weet nog geen projecten volledig gerealiseerd zijn) in tegenstelling tot (sic!) standaarden als EMCS een gebruikersstandaard is.
- Pagina 13 stelt dat EMCS gebonden zou zijn aan een softwareleverancier. Pagina 3 van de EMCS geeft aan wat het echte verhaal is: Every family that is published in accordance with EMCS can be used in Revit 2014 and later, but also in applications that run on top of the Revit platform, like Stabicad. Met andere woorden: deze content werkt in combinatie met Revit én in combinatie met applicaties die draaien op Revit.
- Pagina 19 suggereert opnieuw dat onze content beperkt te gebruiken is. Zoals hierboven aangegeven: dat is onjuist.

Daarnaast wil ik graag de volgende punten noemen waarin de gepubliceerde versie afwijkt van het als laatste versie aan de experts gepresenteerde document:

- NLRS is gelicenseerd onder Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 3.0 Unported.
Op <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/deed.nl> staat beschreven wat dat inhoudt – dit is iets anders dan het vrijgeven van het intellectueel eigendom zoals nu aan het document toegevoegd is.
- In het document wordt verschillende malen verwezen naar de webpagina <http://www.revitstandards.org/nl/revit-standards-foundationdocuments/>. Dit zou een pagina moeten zijn waar de SRS de specificaties zonder belemmeringen beschikbaar stelt. Deze pagina bestaat niet.
- Het oorspronkelijke document bevatte de tekst: Er zijn nog geen overheidsorganisaties bekend die de standaard al gebruiken. Deze tekst (op pag 6) is veranderd in een formulering dat meerdere (semi)overheden opname van deze standaard op de lijst van aanbevolen standaarden ondersteunen. Met betrekking tot het gebruik blijft de formulering steken in 'mogelijk interesse hebben'.
Gezien de eerder gewekte suggestie dat NLRS een gebruikersstandaard is, wil ik benadrukken dat de oorspronkelijke formulering belangrijk is (het feit dat deze organisaties de standaard niet gebruiken maar voorschrijven is een taalkundig detail – de essentie blijft dat NLRS geen gebruikersstandaard is).

- Aan het slot van paragraaf 3.1.4 (pag 14) is een door mij aangedragen aandachtspunt verwijderd: Aandachtspunt is dat de implementatiekosten nog onvoldoende in kaart zijn gebracht omdat daar nog te weinig ervaring mee is opgedaan.
Dit is een belangrijk gegeven dat niet over het hoofd gezien mag worden. Er zijn wel degelijk veel kosten gemoeid met het bouwen van content volgens NLRS. Elders in het document wordt (zonder onderbouwing) gesuggereerd dat toepassing van NLRS leidt tot kostenverlaging. Zodra NLRS toegepast moet worden, betekent dit dat betrokken partijen (en niet de voorschrijvende partij!) content moeten laten maken volgens NLRS die op dit moment niet beschikbaar is.

Datum
xx 2017

2. Reactie Mark Maas design

Datum
xx 2017

Van: Mark Maas
Verzonden: 12 september 2017
Aan: Forum standaardisatie
Onderwerp: Hierbij wil ik de opname van de NLRS op de lijst 'Aanbevolen Standaarden' van harte aanbevelen

Geachte heer of mevrouw,

Hierbij wil ik de opname van de NLRS op de lijst 'Aanbevolen Standaarden' van harte aanbevelen. Ik werk sinds 2015 met de NL-RS en ben zelf actief betrokken binnen het bestuur. Ik stop veel tijd en energie in de NL-RS omdat ik de voordelen zie voor de gehele branche. Te vaak heb ik de frustraties mogen ervaren van parameters die niet met elkaar matchen, content die niet met elkaar is uit te wisselen, gelinkte files waarbij informatie niet is uit te lezen, en gedownloade content welke je project digitaal vervuilen enz. enz.

Met name dat laatste is een groot probleem, digitale vervuiling door onjuist opgezette content van derden. Het heeft er bij mij inmiddels toe geleid dat ik nooit maar dan ook nooit gebruik maak van content welke op het Internet wordt aangeboden. Ze zitten vol met zaken die mijn project vervuilen. Ik kan zaken niet inregelen zoals dat zou moeten. Het aantal object styles, lijnpatronen en hatches dijen uit tot onwerkbaar lange lijsten. Domweg omdat een ieder het wiel opnieuw aan het uitvinden is.

Ik werk dus toe naar een situatie waarbij men zich houdt aan een serie basale werkafspraken. Zodat een ieder in de branche de content kan gebruiken zonder bang te hoeven zijn dat het project te zwaar belast wordt of vervuild raakt. Dat begint met het maken van afspraken over zaken zoals naamgeving, oriëntatie, nulpunt en shared parameters. De NL-RS heeft een hele stevige basis neergelegd en werkt momenteel aan een serie familie guides. Zo ben ik momenteel zelf betrokken bij het ontwikkelen van de familie guides voor deuren. Dat doen we in een werkgroep waarbij vanuit alle disciplines mensen vertegenwoordigd zijn. Dus wat we ontwikkelen is getoetst aan de praktijk en sluit aan op de huidige praktijk situatie. Het geeft antwoord op vragen waarmee elke BIM manager of modelleur momenteel mee worstelt. Kortom de NL-RS kan alleen maar succesvol zijn als het de branche breed wordt geaccepteerd en toegepast. Een belangrijk stap daarbij is de opname op de lijst van aanbevolen standaarden. Vandaar dus dat ik dit initiatief van harte ondersteun.

Met vriendelijke groet,

Mark Maas
Mark Maas design & BIM engineering

Datum
xx 2017

3. Reactie Dura Vermeer

Van: Koert Terhurne
Verzonden: 11 september 2017
Aan: Forum standaardisatie
Onderwerp: Opname NLRs

Beste heer/mevrouw,

Naar aanleiding van de openbare consultatie opname van NLRs.
In de bijlage vindt u onze officiële steunbetuiging, inclusief onderbouwing.

Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, ben ik uiteraard bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Koert Terhurne

4. Reactie DEMO Consultants

Datum
xx 2017

Van: Sander Bruinenberg
Verzonden: 11 september 2017
Aan: Forum standaardisatie
Onderwerp: Openbare consultatie NL-RS

Geachte heer/mevrouw, beste lezer,

Graag willen wij, DEMO Consultants, de aanmelding van de NL-RS voor 'De lijst van aanbevolen standaarden voor overheidsprojecten' ondersteunen. DEMO Consultants is een adviesbureau in de vastgoedsector, dat zich op het snijvlak van technisch en beleidsadvies, softwareontwikkeling en research begeeft. Onze werkzaamheden laten zich dan ook in één term samenvatten: vastgoedinformatiemanagement. Onze softwareapplicaties die dit mogelijk maken zijn verzameld in één framework: de Real Estate (RE) Suite.

Binnen de RE Suite bieden wij een applicatie voor het integraal beheren en plannen van onderhoudswerkzaamheden van vastgoedportefeuilles aan: RE Maintenance. Deze softwaretoepassing maakt het mogelijk om op basis van fysieke inspecties een nauwkeurig beeld te vormen van de staat van een vastgoedobject, onderhoudswerkzaamheden te selecteren en deze uit te zetten in de tijd door middel van een meerjarenonderhoudsplanning. RE Maintenance ondersteunt de NEN 2767, de norm voor conditiemeting van gebouwen.

Wij zien bij onze klanten een sterk groeiende interesse voor het toepassen van Building Information Model BIM in de beheersfase. Daarentegen worstelen veel partijen met het zetten van de eerste stappen op het gebied van BIM. Dit valt deels te wijten aan de investering die de omschakeling naar BIM vergt, maar een andere factor is ook de vraag hoe het BIM op de korte termijn praktisch inzetbaar is binnen de organisaties. DEMO adviseert onze klanten in dit proces, en hanteert daarbij het adagium om zoveel mogelijk gebruik te maken van open standaarden zoals IFC.

In dit kader heeft DEMO een uitbreiding voor RE Maintenance ontwikkeld die op basis van een BIM een deel van het fysieke inspectiewerk, een tijdrovend proces, uit handen kan nemen. Er is namelijk in een BIM zeer veel informatie beschikbaar die bij een fysieke inspectie van een vastgoedobject ook wordt vastgesteld. Met name een inventarisatie van de (hoeveelheden van) gevelelementen en bouwdelen: de quantity take-off. Het grote probleem bij het gebruik van deze informatie is het relateren hiervan aan NEN 2767-inventarisaties (quantity take-offs). Dit is bepaald geen sinecure, aangezien de onderverdeling in (types van) bouwdelen zeer verschillend zijn. Daarnaast gebruikt de NEN 2767 een indeling op basis van materiaal binnen de onderverdeling naar bouwdelen. Dat maakt de uitdaging nog groter.

Daarom gebruiken wij de NL-RS om de informatie wat betreft bouwdeel-componentclassificatie en materialisering, aanwezig in het IFC-bestand, correct te kunnen mappen naar NEN 2767-inventarisaties. De NL-RS is hierin de brug die de kloof tussen de structuur van een BIM en de NEN 2767 kan overbruggen, en is daarom essentieel in dit proces. Concreet betekent dit dat RE Maintenance, mede door de NL-RS, het mogelijk maakt om de hoofdbouwdelen van de gevel te inventariseren zonder dat een fysieke inspectie nodig is. Daarmee is een substantieel deel van de fysieke inspectie overbodig gemaakt en wordt dus veel tijd bespaard.

Op basis van bovenstaande ervaringen zien wij veel potentie in de toepassing van de NL-RS. Daarom onderstrepen wij het belang dat deze standaard wordt opgenomen in de lijst van aanbevolen standaarden voor overheidsprojecten.

Met vriendelijke groet,

Sander Bruinenberg

Datum
xx 2017

5. Reactie Unica

Datum
xx 2017

Van: Gerwin) Korpershoek
Verzonden: 13 september 2017
Aan: Forum standaardisatie
Onderwerp: Bedenkingen inzake advies Open Standaard

Geachte heer/mevrouw,

Met interesse hebben we de stukken gelezen inzake de toevoeging van de NLRs tot de open standaarden. Middels voorliggend schrijven, willen wij u onze bedenkingen kenbaar maken, door de genoemde vragen te beantwoorden en toe te lichten. Beantwoording Vraag 1: Ik vind onderstaande aanvulling / wijziging noodzakelijk, zoals verwoord in paragraaf 1.5. De NLRs wordt beschouwd als het middel om standaardisatie in het gebruik van Revit te bewerkstelligen om correcte IFC modellen te genereren. Deze zienswijze volgen wij niet geheel. Het is voor iedere Revit gebruiker mogelijk een correcte IFC te genereren uit de eigen content, gebruik makend van de juiste mapping tabellen. Voor uitwisseling middels de Revit bestanden kan zeker een groot voordeel behaald worden in het toepassen van de NLRs, zoals beschreven. Aanvullend moet opgemerkt worden dat de NLRs voornamelijk geënt is op de bouwkunde en de constructie. Voor de installatiebranche is de ETIM-MC en EMCS standaarden de meest bekende open standaarden, welke ook nog aan elkaar gekoppeld zijn vanaf EMCS 3.0. In deze standaarden zijn maatschetsen opgenomen met duidelijke vastlegging welke maatvoering gebruikt dient te worden en welke parameters hierbij horen. De samensmelting van deze initiatieven is een generieke standaard die voor alle software gebruikt kan worden en prevaleert derhalve wat ons betreft boven de NLRs.

Beantwoording vraag 2: Het is niet noodzakelijk om de NLRs toe te passen, om een correct IFC model te genereren. Dit gaat slechts op, als derden (dus niet de auteur van het model) een export gaan maken uit het Revit model, zonder de bijbehorende mappingtabellen ter beschikking te hebben. We onderschrijven de visie op éénduidige parameternamen. Echter zijn we van mening dat dit generiek over alle softwarepakketten heen geregeld moet worden.

Beantwoording vraag 4: Gedeeltelijk eens met het advies, behoudens het volgende: De NLRs heeft een codering bedacht, die niet identiek is met de codering, welke door de generieke standaard (ETIM-MC en EMCS (vanaf EMCS 3.0 zijn deze 2 standaarden aan elkaar gekoppeld) voor de installatiebranche zijn bedacht. Derhalve zijn wij van mening, dat het advies hierop herzien moet worden. Voor de bouwkundige en constructieve modellen wordt gewerkt aan een ETIM voor de bouw, welke ons inziens een hogere status moet hebben / krijgen dan de afgeleide standaard van een specifiek modelleerpakket. De beantwoording van 3.1.2.2 is derhalve mijns inziens eenzijdig en zijn er branche initiatieven die wel degelijk een overlappende functionele beschrijving, die generiek voor ieder softwarepakket toepasbaar is in zich hebben. Doordat Revit geen open software is is redundantie van informatie moeilijk te voorkomen. De NL-sfb code is reeds als parameter in het element aanwezig, maar wordt toch nog voorgeschreven in de elementnaam. Tevens is er geen oplossing voor correcte classificatie van system family's. De voorgestelde classificatie in de NLRs verdient nadere uitwerking, om in Beheersfase de elementen per systeem te kunnen traceren.

Vraag 6: Voldoende draagvlak.. Draagvlak is een moeilijk te duiden begrip. De hoeveelheid downloads zeggen niets over draagvlak. Wel over nieuwsgierigheid om het bruikbaar is. We zijn van mening dat het goed is, dat we met elkaar afspraken maken over welke parameters gebruikt dienen te worden, om bepaalde zaken te duiden, zoals in het aangehaalde voorbeeld. Echter als de IFC export uit de andere softwarepakketten hier niet op aansluit, is er nog geen winst behaald in uniformering van IFC bestanden. Derhalve ben ik van mening dat het noodzakelijk

is om generieke afspraken branchebreed te maken en niet voor alleen Revit gebruikers. Verder ben ik van mening dat er onvoldoende duidelijkheid is over redundantie van informatie, inbedding van installatie systemen met correcte classificaties bij system family's, enz. Beantwoording

Datum
xx 2017

vraag 7: Voor de uitwisseling van informatie middels het Revit bestandsformaat is de NLRS een welkome aanvulling (behoudens voornoemde argumenten inzake redundantie en classificaties) Voor het correct en uniform exporteren van IFC bestanden zien wij geen technische belemmeringen, om zonder de NLRS toepassing een correct IFC te leveren. In de installaties gebruiken we een koperen leiding voor meerdere toepassingen. Revit is onvoldoende "open" om hier de voorgestelde éénduidige classificatie aan mee te geven. Dit resulteert of in een classificatie die niet correct is, waardoor elementen niet meer te extraheren zijn op de classificatie en / of dat er redundantie optreedt door kopien van de elementen aan te maken met de correcte classificatie.

Beantwoording vraag 8: Gelet op voornoemde punten zijn wij van mening, dat het geen standaard moet zijn, maar veelmeer een richtlijn. Het creeren van een correcte IFC heeft meer te maken met het juist configureren van de export tabellen, dan dat hiervoor een standaard opgericht dient te worden.

Beantwoording vraag 9: Gelet op het brede spectrum van toepassingen van Revit in de bouwbranche, dekt de NLRS niet alle zaken, doordat de Revit applicatie onvoldoende "open" is. Hierdoor zijn concessies gedaan en is redundantie van informatie voorgesteld, die het beheer van installaties niet bevorderen. We adviseren meer om met de beheerder van de EMCS en de ETIM-MC in gesprek te gaan, om deze generieke standaarden versneld af te ronden, zodat deze als basis kunnen dienen. Van beide is bekend dat ze volledig open zijn.

Kortom, de NLRS is in onze ogen een richtlijn om de uitwisseling van informatie binnen Revit te bevorderen. IFC bestanden kunnen met de juiste instellingen ten allen tijde gegenereerd worden. In de richtlijn dient nog nader ingegaan te worden op het voorkomen van redundantie en beschrijving van systemen en bijbehorende classificaties.

Met vriendelijke groet,
Unica Installatietechniek
ing. G.I. (Gerwin) Korpershoek
informatie manager

6. Reactie BAM

Datum
xx 2017

BAM Advies & Engineering

Runnenburg 12, 3981 AZ Bunnik | Postbus 54, 3980 CB Bunnik
Telefoon (030) 659 89 33 | www.bamadvis-engineering.nl

Notitie

Datum 29 september 2017
Aan Forum Standaardisatie
Kopie aan Jaco Prins (BIM Center)

Van Huib Tieleman – Hoofd BIM Center – BAM Bouw en Vastgoed
Telefoon 06 51496490
E-mail huib.tieleman@bam.com

Blad 1 van 1

Onderwerp **Opname van NLRS op de lijts aanbevoelen standaarden**

Geachte heren, mevrouw,

BAM heeft kennisgenomen van de aanmelding van de Nederlandse Revit Standaard (NLRS), door de Stichting Revit Standards, voor opname op de lijst 'Aanbevoelen Standaarden'. Graag willen we u melden dat BAM deze aanmelding met overtuiging ondersteunt.

Wij maken reeds vanaf januari 2014 gebruik van deze standaard, toen beter bekend als DRS1.0. Het gebruik van de NLRS is inmiddels uitgebreid naar al onze projecten van Bouw & Vastgoed, waar wij middels Autodesk Revit de bouwkundige en installatietechnische uitwerking verzorgen. Om consistent in onze projecten structuur aan objecten mee te geven werken wij met de NLRS als standaard. Tevens proberen wij zoveel mogelijk de NLRS middels ons BIM-protocol op te leggen aan de ontwerpende partijen.

De NLRS is voor BAM van groot belang in het eenduidig werken en het structureren van data die wordt vastgelegd in onze projecten. De voordelen die wij nu ervaren zijn met name terug te leiden tot de uitwisseling tussen partijen middels IFC-bestandsformaten. Door de manier waarop de modellen zijn gestructureerd in Revit en de meegeleverde export en mapping-tabellen vanuit de NLRS, zijn wij in staat een kwalitatief hoogwaardig IFC-model te leveren. Door de aansluiting van de NLRS naar de BIM Basis ILS zijn wij als ontwikkelende bouwer in staat te voldoen aan de voorwaarden van de BIM Basis ILS en kunnen wij zodoende onze partners, onderaannemers en leveranciers bedienen. Het IFC-model dient bij verschillende partijen al als input voor het aansturen van hun werkvoorbereidingsproces en/of productie. Het IFC-model dat wij leveren als prestatie-model is voor deze partijen de onderlegger of input voor het door hen te vervaardigen productiemodel.

De NLRS gaat ons in de toekomst ook bedrijfsmatig voordelen leveren, denkend aan mapping/koppelingen die wij kunnen aangaan met betrekking tot calculatie, planning, simulaties, werkvoorbereiding, et cetera.

Middels deze standaarden en uniformiteit zijn wij in staat onze klanten te voorzien van een kwalitatief beter gebouw/woning. Daarbij ook denkend aan beheer en onderhoud en de koppeling met de software hiervan.

Wij bevelen opname van de NLRS op de lijst 'Aanbevoelen Standaarden' dan ook van harte aan!

Met vriendelijke groet,

Huib Tieleman